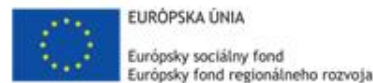

Národný projekt Centrum sociálneho dialógu II.

Analýza vývoja
regulačného zaťaženia v
SR

Analyzované právne predpisy

1. Obchodný zákonník, zákon č. 513/1991 Zb.
2. Živnostenský zákon, zákon č. 455/1991 Zb.
3. Zákon o účtovníctve, zákon č. 431/2002 Z. z.
4. Zákonník práce, zákon č. 311/2001 Z. z.
5. Zákon o BOZP, zákon č. 124/2006 Z. z.
6. Zákon o DPH, zákon č. 222/2004 Z. z.
7. Zákon o dani z príjmov, zákon č. 595/2003 Z. z.
8. Zákon o zdravotnom poistení, zákon č. 580/2004 Z. z.
9. Zákon o sociálnom poistení, zákon č. 461/2003 Z. z.
10. Zákon o ochrane osobných údajov, zákon č. 428/2002 Z. z.

Analyzované obdobie:

roky 2007 - 2016

Frekvencia zmien

- Väššina analyzovaných zákonov bola novelizovaná **viac ako jeden krát za rok**, zväšča išlo o **nepriame novelizácie**
- **Najčastejšie** novelizovaný bol **živnostenský zákon** (54 krát)
a **zákon o dani z príjmov** (53 krát)
- Zákonník práce bol novelizovaný v priemere 2-3 krát za rok
- V roku 2015 bol živnostenský zákon novelizovaný 12 krát,
zákon o sociálnom poistení 9 krát

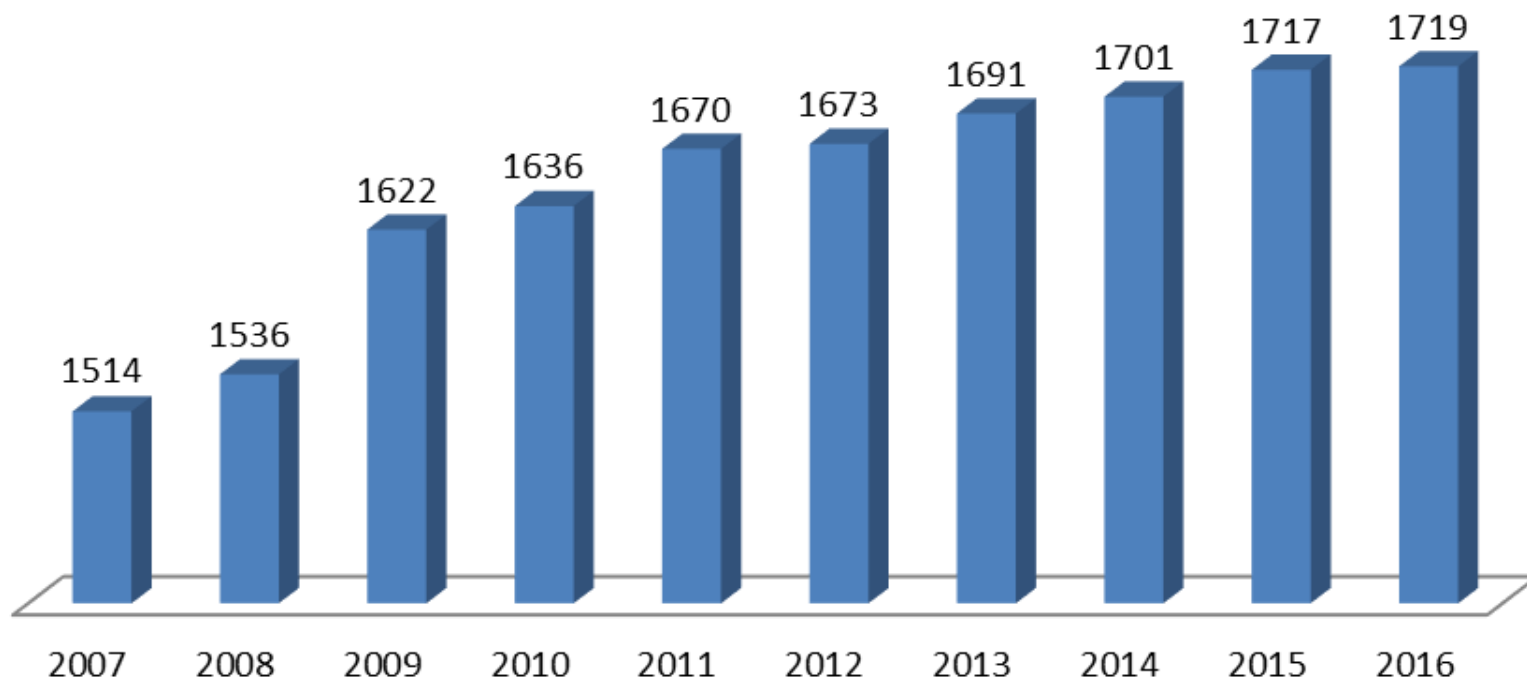
Počet regulačných povinností (1/3)

- **Spolu** bolo identifikovaných **1812*** regulačných povinností
- **Najviac** povinností bolo identifikovaných v **Zákonníku práce** (414),
v Obchodnom zákonníku (328) a v zákone o dani z príjmov (256)
- **Najmenej** povinností bolo identifikovaných v **živnostenskom zákone** (55) a v zákone o sociálnom poistení (78)

* kumulatívne za roky 2007-2017

Počet regulačných povinností (2/3)

- **Počet** regulačných povinností spolu za analyzované právne predpisy v analyzovanom období **kontinuálne rástol** z úrovne 1514 povinností v roku 2007 na 1719 povinností v roku 2016

Počet regulačných povinností (3/3)

- **Najväčší nárast** počtu regulačných povinností bol zaznamenaný v **zákone o dani z príjmov** (zo 145 na 243), v zákone o DPH (zo 102 na 140), v Zákonníku práce (z 388 na 407) a v zákone o zdravotnom poistení (zo 102 na 121)
- **Ku kontinuálnemu poklesu** počtu regulačných povinností dochádza len v **živnostenskom zákone** (z 52 na 45)
- V posledných rokoch dochádza k poklesu počtu regulačných povinností aj v zákone o účtovníctve (zo 132 v roku 2012 na 128 v roku 2015) a v zákone o ochrane osobných údajov (zo 113 v roku 2013 na 108 v roku 2014)

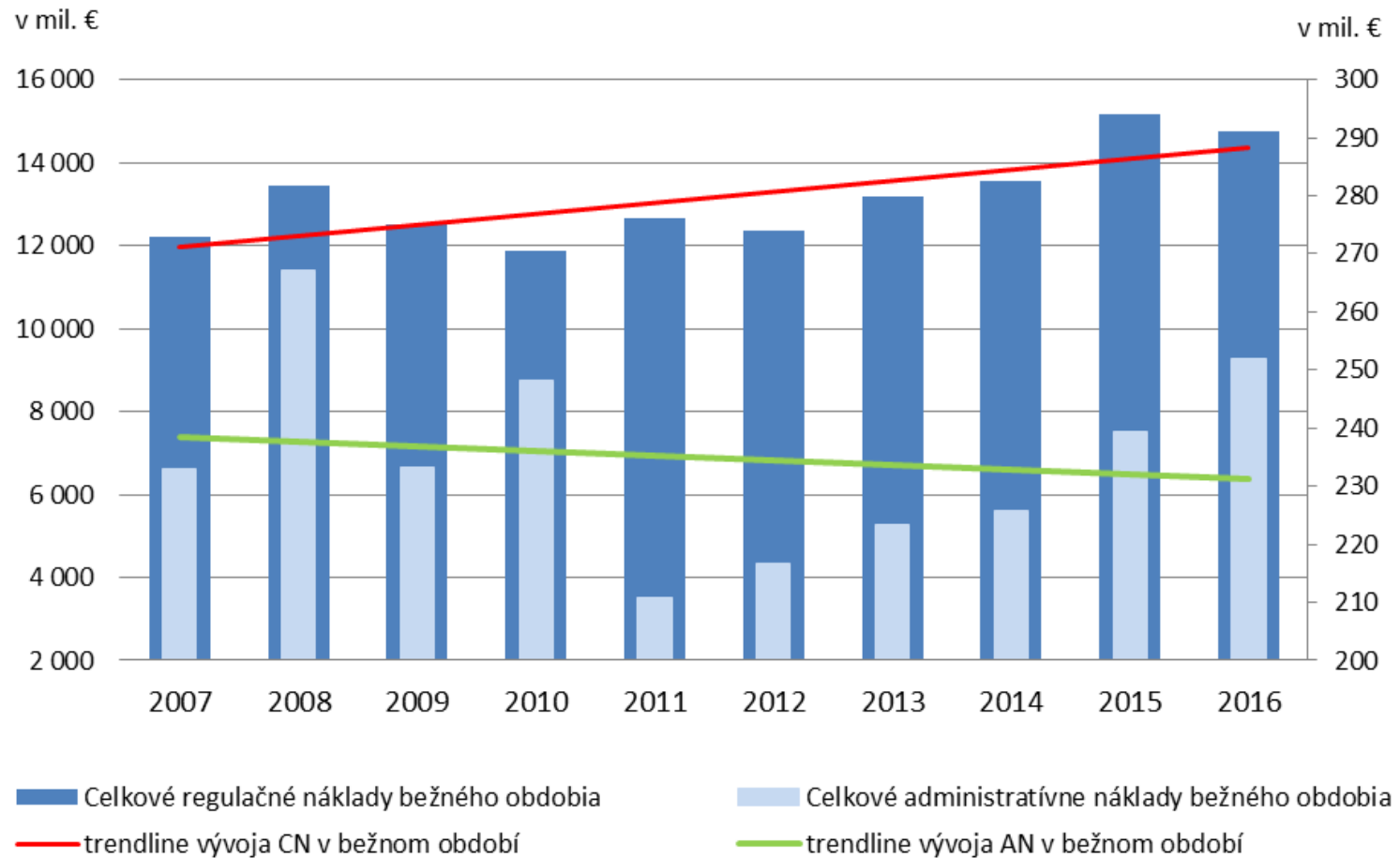
Počet regulačných povinností podľa jednotlivých zákonov

Počet povinností / Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obchodný zákonník	317	317	325	325	325	326	326	326	327	327
Živnostenský zákon	52	52	51	45	45	45	45	45	45	45
Zákon o účtovníctve	120	127	129	130	132	132	129	129	128	128
Zákonník práce	388	391	389	389	403	403	402	403	407	407
Zákon o BOZP	117	117	117	118	118	118	119	120	122	124
Zákon o DPH	102	102	121	123	125	132	134	134	139	140
Zákon o dani z príjmov	145	150	210	219	237	231	230	242	243	243
Zákon o zdravotnom poistení	102	108	108	115	113	114	117	118	122	121
Zákon o sociálnom poistení	74	75	75	75	75	75	76	76	76	76
Zákon o ochrane osobných údajov	97	97	97	97	97	97	113	108	108	108
SPOLU	1514	1536	1622	1636	1670	1673	1691	1701	1717	1719

Celkové náklady regulácie v bežnom období (1/2)

- Z dlhodobého hľadiska dochádza v bežnom období k rastu celkových nákladov regulácie avšak k poklesu administratívnych nákladov
- **Najvyššie celkové náklady** regulácie boli vyčíslené v roku **2015** vo výške **15,2 mld. eur**
- **Najnižšie celkové náklady** regulácie boli vyčíslené v roku **2010** vo výške **11,9 mld. eur**
- Celkové **administratívne náklady** dosahujú **najvyššiu** hodnotu v roku **2008 (267 mil. eur)**
- Celkové **administratívne náklady** dosahujú **najnižšiu** hodnotu v roku **2011 (210 mil. eur)**

Vývoj nákladov regulácie analyzovaných právnych predpisov v rokoch 2007 – 2016 v bežnom období

Celkové náklady regulácie v bežnom období (2/2)

- **Najvyššie náklady regulácie** boli vyčíslené **v zákone o DPH** (5 mld. ročne), **v Zákonníku práce** (4,1 mld. eur ročne) a **v zákone o dani z príjmov** (2,3 mld. eur ročne)
- **Najnákladnejšie povinnosti** predstavuje samotný výber dane z DPH (4,7 mld. eur ročne), výber dane z príjmu FO z podnikania a PO (2,2 mld. eur ročne) a náhrady miezd za dovolenku zamestnanca (1,9 mld. eur ročne)
- **Najmenej zaťažujúci** z hľadiska celkových nákladov regulácie sa javí **zákon o sociálnom poistení** (8,7 mil. eur ročne)
- Suma vybratá v podobe daňovej licencie predstavuje sumu viac ako 50 mil. eur ročne (za predpokladu platenia minimálnej výšky daňovej licencie)

Celkové administratívne náklady v bežnom období

- **Najvyššie** administratívne náklady boli identifikované **v zákone o účtovníctve** (118 mil. eur ročne), **v zákone o DPH** (49 mil. eur ročne) a **v zákone o dani z príjmov** (27 mil. eur ročne)
- **Najnákladnejšie administratívne povinnosti** predstavujú priebežné povinnosti v súvislosti s vedením účtovníctva (114 mil. eur ročne, z toho 39 mil. eur pre mikropodniky), povinnosti platiteľa DPH v súvislosti s vedením daňovej evidencie a uchovávaním rôznych dokladov (34 mil. eur ročne) a administratívne povinnosti v súvislosti s odpisovaním hmotného a nehmotného majetku (17 mil. eur ročne)
- **Najnižšie administratívne náklady** vykazuje **Obchodný zákonník** (96 tis. eur ročne)
- AN v súvislosti s vypracovaním dokumentu o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami (BOZP) dosahujú 10 mil. eur ročne, s prihlasovaním a odhlasovaním zamestnancov v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia 6 mil. eur ročne

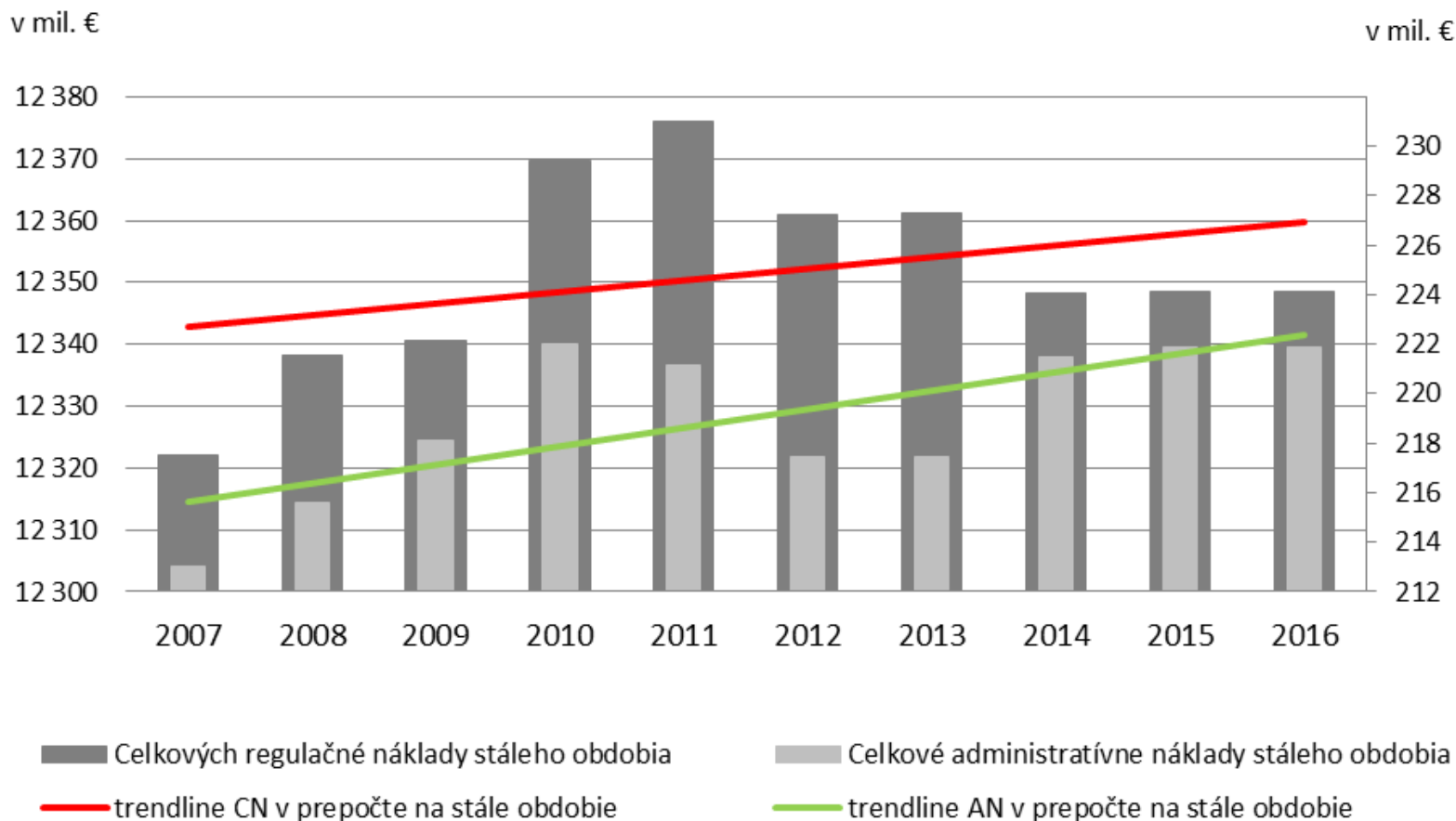
Celkové náklady regulácie v prepočte na stále obdobie (1/2)

- Prepočet nákladov k roku 2012
- Očistenie nákladov od vplyvu vývoja počtu podnikov, resp. počtu prípadov v jednotlivých rokoch ako aj medziročného rastu priemernej hodinovej mzdy
- Vývoj nákladov v stálom období presnejšie zohľadňuje nárast, resp. pokles povinností a teda aj regulačného zaťaženia podnikateľských subjektov; nezohľadňuje však reálne vynaložené finančné prostriedky v súvislosti s podnikateľskou činnosťou

Celkové náklady regulácie v prepočte na stále obdobie (2/2)

- Z dlhodobého hľadiska dochádza v prepočte na stále obdobie k rastu celkových nákladov regulácie ako aj administratívnych nákladov
- V prepočte na stále obdobie sa **celkové náklady regulácie** pohybujú na úrovni **12,3 – 12,4 mld. eur ročne**, pričom nevykazujú také veľké medziročné rozdiely ako v bežnom období
- Celkové **administratívne náklady** sa v prepočte na stále obdobie pohybujú na úrovni **213 až 222 mil. eur ročne**
- **Najvyššie celkové náklady regulácie** boli vyčíslené v roku **2011** vo výške **12,376 mld. eur**
- **Najvyššie administratívne náklady** boli vyčíslené v roku **2010** vo výške **221,985 mil. eur**

Vývoj nákladov regulácie analyzovaných právnych predpisov v rokoch 2007 – 2016 v prepočte na stále obdobie

Závery a odporúčania (1/2)

- Napriek vysokým administratívnym nákladom nie je regulácia v oblasti vedenie účtovníctva podnikateľmi vnímaná ako príliš zaťažujúca
- Úprava všeobecných podmienok živnostenského podnikania je vyhovujúca a nespôsobuje praktické problémy, či prekážky pri jeho výkone
- **Najväčšie prekážky v podnikaní naďalej predstavuje daňovo - odvodové zaťaženie podnikania, množstvo registračných a administratívnych povinností (častokrát duplicitných) a príliš časté zmeny legislatívy**
- **Elektronizácia plnenia povinností umožňuje priame zníženie regulačných nákladov**

Závery a odporúčania (2/2)

- Zavedenie jednotných dátumov účinnosti pre novelizácie kľúčových zákonov v zmysle princípu jeden rok - jedny pravidlá
- Schvaľovanie zmien s dostatočným časovým predstihom pred začiatkom ich účinnosti
- Presadzovanie princípu jedenkrát a dosť v prípade poskytovania údajov a informácií štátnej a verejnej správe
- Zavedenie indexu regulačného / administratívneho zaťaženia a jeho pravidelné monitorovanie
- Ukladanie primeraných sankcií za neplnenie si povinností a uplatňovanie zmysluplného vynučovania
- Uplatňovanie proklientsky orientovaného prístupu na úradoch a ostatných štátnych inštitúciách

Ďakujeme za pozornosť!

Analýza vývoja regulačného
zaťaženia v SR

